

591

Besluit van 3 december 1990, houdende wijziging van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO, het Bekostigingsbesluit ISOVSO/OISOVSO en het Huisvestingsbesluit WBO inzake de invloed van leegstand en de gewichten van leerlingen op de vergoeding

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen van 12 oktober 1990, nr. 90087066/2451, centrale directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Gelet op de artikelen 51 en 91 van de Wet op het basisonderwijs (Stb. 1986, 256), en artikel 59 van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs (Stb. 1987, 614);

Gehoord de Onderwijsraad (advies van 3 oktober 1990, nr. OR. 1/2760P);

De Raad van State gehoord (advies van 27 november 1990, nr. W05.90.0505);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen van 30 november 1990, nr. 90118493/2451, centrale directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO (Stb. 1985, 558)¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. De omschrijving van de begripsbepaling «aanvullende voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik» komt te luiden: een voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik door Onze Minister goedgekeurd als aanvulling op een hoofdgebouw;

2. De omschrijving van de begripsbepaling «zelfstandige voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik» komt te luiden: een voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik door Onze

Minister goedgekeurd als hoofdgebouw voor een zelfstandige functionerende school;

B

Artikel 17 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het opschrift komt te luiden:

Uitgangspunt vergoeding gebouw; bepaling van de te vergoeden capaciteit.

2. In onderdeel d van het derde lid wordt «het werkelijk aantal te huisvesten groepen leerlingen» vervangen door: het aantal te huisvesten groepen leerlingen.

3. In het derde lid wordt na onderdeel d toegevoegd: Bij ministeriële regeling kan worden bepaald, in welke gevallen het aantal formatieplaatsen dat wordt toegekend op basis van artikel 15, vierde lid, of artikel 16, tweede lid, van de wet bij de berekening van het aantal te huisvesten groepen in bijlage II van dit besluit in aanmerking wordt genomen.

4. In het vierde lid wordt «het werkelijk aantal te huisvesten groepen leerlingen» vervangen door: het aantal te huisvesten groepen leerlingen

C

Het opschrift van Titel V van Hoofdstuk II komt te luiden:

TITEL V

Geen vergoeding of korting vergoeding voor zgn. andere voorzieningen

D

Artikel 40 komt te luiden:

Artikel 40. Geen vergoeding of korting vergoeding voor zgn. andere voorzieningen

Ten aanzien van de andere voorzieningen bestaat geen aanspraak op vergoeding dan wel wordt een korting op de vergoeding, bedoeld in artikel 98, tweede lid, van de wet, toegepast overeenkomstig de artikelen 57 tot en met 61, met dien verstande dat in plaats van het bevoegd gezag wordt gelezen de gemeente en dat het programma van eisen, bedoeld in artikel 90, derde lid onderdeel b, van de wet van toepassing is.

E

Artikel 41 vervalt.

F

Na artikel 56 vervalt het opschrift «AFDELING 2. KORTING».

G

Artikel 57 vervalt.

H

Artikel 58 wordt vernummerd tot artikel 57 en wordt als volgt gewijzigd:

1. Het opschrift komt te luiden:

Artikel 57. Berekening leegstand permanente gebouwen

2. Het tweede lid komt te luiden:

Het aantal m² in een voorziening in de huisvesting bestemd voor blijvend gebruik dat niet voor gebruik door het basisonderwijs noodzakelijk is, is het verschil tussen:

- a. het getal bedoeld in het eerste lid onderdeel e, en
- b. het getal bedoeld in het eerste lid onderdeel f, vermenigvuldigd met 105m².

3. Toegevoegd wordt een derde lid, luidende:

3. Indien in een gebouw tevens een groep leerlingen van een andere basisschool dan wel een groep leerlingen van een school voor speciaal onderwijs, voor voortgezet speciaal onderwijs of voor speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs is gehuisvest, wordt de uitkomst van het aantal m² bedoeld in het tweede lid, per groep verhoogd met 105m².

I

Ingevoegd wordt een nieuw artikel 58, luidende:

Artikel 58. Geen vergoeding leegstand permanente gebouwen

Voor een voorziening in de huisvesting bestemd voor blijvend gebruik bestaat met ingang van 1 augustus van een kalenderjaar geen aanspraak op vergoeding voor de materiële voorzieningen ten behoeve van de instandhouding voor het aantal m² dat, krachtens artikel 57, tweede en derde lid, niet noodzakelijk is voor gebruik door het basisonderwijs, het speciaal onderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs, indien dat aantal m² gelijk is aan dan wel groter dan 525. De peildatum voor het bepalen van het aantal m² bedoeld in de vorige volzin, is 16 januari van dat kalenderjaar.

J

Artikel 59 komt te luiden:

Artikel 59. Berekening leegstand tijdelijke gebouwen

Ter berekening van het aantal m² in een voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik dat niet voor gebruik door het basisonderwijs, het speciaal onderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs noodzakelijk is, is artikel 57 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat

- a. indien er sprake is van een zelfstandige voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik, artikel 17, tabel 3 kolom 3, van toepassing is, en
- b. indien er sprake is van een aanvullende voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik, artikel 17, tabel 2 kolom 3, van toepassing is en in artikel 57, tweede lid, voor «105m²» wordt gelezen «80m²».

K

Artikel 60 komt te luiden:

Artikel 60. Geen vergoeding leegstand tijdelijke gebouwen

Voor een voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik bestaat met ingang van 1 augustus van een kalenderjaar geen aanspraak

op vergoeding voor de materiële voorzieningen ten behoeve van een instandhouding voor het aantal m² dat, krachtens artikel 57, tweede en derde lid, niet noodzakelijk is voor gebruik door het basisonderwijs, het speciaal onderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs. De peildatum voor het bepalen van het aantal m² bedoeld in de vorige volzin, is 16 januari van dat kalenderjaar.

L

Na artikel 60 wordt het opschrift van nieuwe afdeling ingevoegd, luidende:

AFDELING 2. KORTING

M

Artikel 61 komt te luiden:

Artikel 61. Korting vergoeding leegstand permanente gebouwen

Met ingang van 1 augustus van een kalenderjaar vindt een korting op de vergoeding voor de materiële voorzieningen ten behoeve van de instandhouding van een voorziening in de huisvesting bestemd voor blijvend gebruik plaats volgens het programma van eisen, bedoeld in artikel 92, derde lid onderdeel a, van de wet, voor het aantal m² dat, krachtens artikel 57, tweede en derde lid, niet voor gebruik door het basisonderwijs, het speciaal onderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs noodzakelijk is, indien dat aantal m² kleiner is dan 525.

De peildatum voor het bepalen van het aantal m² bedoeld in de vorige volzin, is 16 januari van dat kalenderjaar.

N

In de bij het besluit behorende bijlage II wordt het gedeelte «Tot de »formatieplaats« als boven bedoeld, mogen worden gerekend:» tot en met «c. overgangsboventalligen.» vervangen door:

Het aantal formatieplaatsen wordt berekend aan de hand van de volgende formule

$$F = A + \frac{B - A}{2} + C + (D : 2)$$

waarbij

F = het aantal formatieplaatsen;

A = het aantal formatieplaatsen dat wordt toegekend op basis van de berekening, bedoeld in artikel 7 van het Formatiebesluit WBO, met dien verstande dat niet gerekend wordt met het gewogen doch met het feitelijk aantal leerlingen;

B = het aantal formatieplaatsen dat wordt toegekend op basis van de berekening, bedoeld in artikel 7 van het Formatiebesluit WBO;

C = het aantal formatieplaatsen toegekend op basis van artikel 15, vierde lid, of artikel 16, tweede lid, dat krachtens de ministeriële regeling bedoeld in artikel 17, derde lid, van dit besluit in aanmerking wordt genomen bij de berekening van het aantal te huisvesten groepen leerlingen;

D = het aantal formatieplaatsen dat wordt toegekend op basis van artikel 10 van het Formatiebesluit WBO.

O

In de inhoudsopgave worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het opschrift van artikel 17 komt te luiden:

Artikel 17. Uitgangspunt vergoeding gebouw; bepaling van de te vergoeden capaciteit

2. Het opschrift van titel V van hoofdstuk II komt te luiden:

TITEL V GEEN VERGOEDING OF KORTING VERGOEDING VOOR ZGN. ANDERE VOORZIENINGEN

3. Het opschrift van artikel 40 komt te luiden:

Artikel 40. Geen vergoeding of korting vergoeding voor zgn. andere voorzieningen

4. Het opschrift van artikel 41 vervalt.

5. Na artikel 56 vervalt het opschrift «Afdeling 2 KORTING»

6. Het opschrift van artikel 57 komt te luiden:

Artikel 57. Berekening leegstand permanente gebouwen

7. Het opschrift van artikel 58 komt te luiden:

Artikel 58. Geen vergoeding leegstand permanente gebouwen

8. Het opschrift van artikel 59 komt te luiden:

Artikel 59. Berekening leegstand tijdelijke gebouwen

9. Het opschrift van artikel 60 komt te luiden:

Artikel 60. Geen vergoeding leegstand tijdelijke gebouwen

10. Na artikel 60 wordt ingevoegd:

Afdeling 2 KORTING

11. Het opschrift van artikel 61 komt te luiden:

Artikel 61. Korting vergoeding leegstand permanente gebouwen

ARTIKEL II

Het Bekostigingsbesluit ISOVSO/OISOVSO (Stb. 1987, 614)¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

Na de begripsbepaling «voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik» worden ingevoegd:

aanvullende voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik: een voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik door Onze Minister goedgekeurd als aanvulling op een hoofdgebouw;
zelfstandige voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik: een voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik door Onze Minister goedgekeurd als hoofdgebouw voor een zelfstandige functionerende school;.

B

Het opschrift van titel IV van hoofdstuk II komt te luiden:

TITEL IV. GEEN VERGOEDING OF KORTING VERGOEDING VOOR ZGN.
ANDERE VOORZIENINGEN

C

Artikel 33 komt te luiden:

**Artikel 33. Geen vergoeding of korting vergoeding voor zgn.
andere voorzieningen**

Ten aanzien van andere voorzieningen bestaat geen aanspraak op vergoeding dan wel wordt een korting op de vergoeding, bedoeld in artikel 95, tweede lid, van de wet, toegepast overeenkomstig de artikelen 48 tot en met 52, met dien verstande dat in plaats van het bevoegd gezag wordt gelezen de gemeente en het programma van eisen, bedoeld in artikel 88j, derde lid onderdeel b, van de wet van toepassing is.

D

Na artikel 47 vervalt het opschrift «Afdeling 2. Korting».

E

Artikel 48 vervalt.

F

Artikel 49 wordt vernummerd tot artikel 48 en wordt als volgt gewijzigd:

1. Het opschrift komt te luiden:

Artikel 48. Berekening leegstand permanente gebouwen

2. De aanhef van het tweede lid komt te luiden:

Het aantal m² in een voorziening in de huisvesting bestemd voor blijvend gebruik dat niet voor gebruik door het speciaal onderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs noodzakelijk is, is het verschil tussen:

3. Toegevoegd wordt een derde lid, luidende:

Indien in een gebouw tevens een groep leerlingen van een andere school voor speciaal onderwijs, voor voortgezet speciaal onderwijs of voor speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs dan wel een groep leerlingen van een basisschool is gehuisvest, wordt de uitkomst van het aantal m², bedoeld in het tweede lid, per groep verhoogd met, afhankelijk van de schoolsoort bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de

wet, het overeenkomstige aantal m² als voor die schoolsoort is aangegeven in het tweede lid onderdeel b.

G

Ingevoegd wordt een nieuw artikel 49, luidende:

Artikel 49. Geen vergoeding leegstand permanente gebouwen

Voor een voorziening in de huisvesting bestemd voor blijvend gebruik bestaat met ingang van 1 augustus van een kalenderjaar geen aanspraak op vergoeding voor de materiële voorzieningen ten behoeve van de instandhouding voor het aantal m² dat, krachtens artikel 48, tweede en derde lid, niet noodzakelijk is voor gebruik door het speciaal onderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs of het basisonderwijs

a. voor een school voor onderwijs als bedoeld in artikel 2, tweede lid onderdelen a tot en met e, h en m, van de wet, daaronder begrepen aan een zodanige school verbonden afdelingen, indien dat aantal m² gelijk is aan dan wel groter dan 375;

b. voor een school voor onderwijs als bedoeld in artikel 2, tweede lid onderdelen i tot en met l, van de wet, daaronder begrepen aan een zodanige school verbonden afdelingen, indien dat aantal m² gelijk is aan dan wel groter dan 425;

c. voor een school voor onderwijs als bedoeld in artikel 2, tweede lid onderdelen f en n, van de wet, daaronder begrepen aan een zodanige school verbonden afdelingen, indien dat aantal m² gelijk is aan dan wel groter dan 550. De peildatum voor het bepalen van het aantal m² bedoeld in de vorige volzin, is 16 januari van dat kalenderjaar.

H

Artikel 50 komt te luiden:

Artikel 50. Berekening leegstand tijdelijke gebouwen

Ter berekening van het aantal m² in een voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik dat niet voor gebruik door het speciaal onderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs of het basisonderwijs, noodzakelijk is, is

a. indien er sprake is van een zelfstandige voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik, artikel 48 van overeenkomstige toepassing, en

b. indien er sprake is van een aanvullende voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik, artikel 48 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat wordt vermenigvuldigd met 80m².

I

Artikel 51 komt te luiden:

Artikel 51. Geen vergoeding leegstand tijdelijke gebouwen

Voor een voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik bestaat met ingang van 1 augustus van een kalenderjaar geen aanspraak op vergoeding voor de materiële voorzieningen ten behoeve van de instandhouding voor het aantal m² dat, krachtens artikel 48, tweede en derde lid, niet noodzakelijk is voor gebruik door het speciaal onderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs of het basisonderwijs. De peildatum

voor het bepalen van het aantal m² bedoeld in de vorige volzin, is 16 januari van dat kalenderjaar.

J

Na artikel 51 wordt een nieuwe afdeling ingevoegd, luidende:

Afdeling 2. KORTING

K

Artikel 52 komt te luiden:

Artikel 52. Korting vergoeding leegstand permanente gebouwen

Met ingang van 1 augustus van een kalenderjaar vindt een korting op de vergoeding voor de materiële voorzieningen ten behoeve van de instandhouding van een voorziening in de huisvesting bestemd voor blijvend gebruik plaats volgens het programma van eisen, bedoeld in artikel 89, derde lid onderdeel a, van de wet, voor het aantal m² dat, krachtens artikel 48, tweede en derde lid, niet voor gebruik door het speciaal onderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs of het basisonderwijs noodzakelijk is

a. voor een school voor onderwijs als bedoeld in artikel 2, tweede lid onderdelen a tot en met e, h en m, van de wet, daaronder begrepen aan een zodanige school verbonden afdelingen, indien dat aantal m² kleiner is dan 375;

b. voor een school voor onderwijs als bedoeld in artikel 2, tweede lid onderdelen i tot en met l, van de wet, daaronder begrepen aan een zodanige school verbonden afdelingen, indien dat aantal m² kleiner is dan 425;

c. voor een school voor onderwijs als bedoeld in artikel 2, tweede lid onderdelen f en n, van de wet, daaronder begrepen aan een zodanige school verbonden afdelingen, indien dat aantal m² kleiner is dan 550. De peildatum voor het bepalen van het aantal m² bedoeld in de vorige volzin, is 16 januari van dat kalenderjaar.

L

In de inhoudsopgave worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het opschrift van Titel IV van hoofdstuk II komt te luiden:

Titel IV. GEEN VERGOEDING OF KORTING VERGOEDING VOOR ZGN. ANDERE VOORZIENINGEN

2. Het opschrift van artikel 33 komt te luiden:

Artikel 33. Geen vergoeding of korting vergoeding voor zgn. andere voorzieningen

3. Het opschrift van artikel 48 komt te luiden:

Artikel 48. Berekening leegstand permanente gebouwen

4. Het opschrift van artikel 49 komt te luiden:

Artikel 49. Geen vergoeding leegstand permanente gebouwen

5. Het opschrift van artikel 50 komt te luiden:

Artikel 50. Berekening leegstand tijdelijke gebouwen

6. het opschrift van artikel 51 komt te luiden:

Artikel 51. Geen vergoeding leegstand tijdelijke gebouwen

7. Na artikel 51 wordt ingevoegd:

Afdeling 2. KORTING

8. Het opschrift van artikel 52 komt te luiden:

Artikel 52. Korting vergoeding leegstand permanente gebouwen

ARTIKEL III

Artikel 16 van het Huisvestingsbesluit WBO (Stb. 1986, 94)² wordt als volgt gewijzigd:

Het tweede lid komt te luiden:

2. Het te verwachten aantal formatieplaatsen, bedoeld in het eerste lid, wordt berekend aan de hand van de formule

$$F = A + \frac{B - A}{2} + C + (D : 2)$$

waarbij

F = het aantal te verwachten formatieplaatsen;

A = het aantal formatieplaatsen dat volgens de prognose zal worden toegekend op basis van de berekening, bedoeld in artikel 7 van het Formatiebesluit WBO, met dien verstande dat niet gerekend wordt met het gewogen doch met het feitelijk aantal leerlingen;

B = het aantal formatieplaatsen dat volgens de prognose zal worden toegekend op basis van de berekening, bedoeld in artikel 7 van het Formatiebesluit WBO;

C = het aantal formatieplaatsen dat zal worden toegekend op basis van artikel 15, vierde lid, of artikel 16, tweede lid, van de wet, en dat krachtens de ministeriële regeling bedoeld in artikel 17, derde lid, van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO in aanmerking wordt genomen bij de berekening van het aantal te huisvesten groepen leerlingen;

D = het aantal formatieplaatsen dat volgens de prognose zal worden toegekend op basis van artikel 10 van het Formatiebesluit WBO.

2. Het derde lid vervalt en het vierde lid wordt vernummerd tot derde lid.

ARTIKEL IV

Met ingang van de datum van inwerkingtreding van dit besluit tot en met 31 juli 1991, zijn de artikelen 58, 60 en 61 van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO en de artikelen 49, 51 en 52 van het Bekostigingsbesluit ISOVSO/OISOVSO van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de peildatum voor de bepaling van het aantal m² 16 januari 1990 is.

ARTIKEL V

Met inachtneming van onderscheidenlijk artikel 51, vierde lid, en artikel 91, tweede lid, van de Wet op het basisonderwijs en artikel 59, vierde

¹ Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 15 augustus 1990, Stb. 439

² Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 19 juni 1990, Stb. 339

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen

Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatcourant van 8 januari 1991, nr. 5

lid, van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs, treedt dit besluit in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Artikel IV vervalt met ingang van 1 augustus 1991.

Lasten en bevelen dat dit besluit met daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State en de Algemene Rekenkamer.

's-Gravenhage, 3 december 1990

Beatrix

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
J. Wallage

Uitgegeven de *achttiende* december 1990

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

Dit besluit voorziet in de volgende maatregelen.

Allereerst voorziet het besluit in aanpassing van de kortingsregeling voor de vergoeding van de materiële instandhouding en de andere voorzieningen in die zin dat de vergoeding deels vervalt deels wordt beperkt.

Voorts in een wijziging van het zogenaamde medegebruik van gebouwen van scholen in het basisonderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Tenslotte voor wat betreft het basisonderwijs in een beperking van het effect van de gewichten van leerlingen op de huisvestingsvoorzieningen, de materiële instandhouding en de andere voorzieningen.

Aanpassing kortingsregelingen

De wijziging van de kortingsregelingen voor basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs heeft betrekking op de vergoeding voor de kosten van de materiële instandhouding en de andere voorzieningen als bedoeld in de artikelen 74 en 92 van de Wet op het basisonderwijs (Stb. 1986, 256; WBO) en de artikelen 82 en 89 van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs (Stb. 1987, 614; ISOVSO). In het huisvestingsstelsel zijn instrumenten ingebouwd om leegstand in schoolgebouwen zoveel mogelijk te bestrijden. Daarbij valt te denken aan de regeling voor herbestemmen voor andere basisscholen, voor ander onderwijs, het in medegebruik geven ten behoeve van sociaal-culturele doeleinden, het verhuren van (delen van) schoolgebouwen. Daarnaast is in het bekostigingsstelsel een zogenoemde leegstandsvergoeding opgenomen die het mogelijk maakt om ook leegstaande lokalen op een bepaald minimumniveau in stand te houden. Met name bij grotere leegstand behoort afstoting voor andere doeleinden tot de mogelijkheden. Om die reden wordt voorgesteld om bij leegstaande voorzieningen in de huisvesting bestemd voor blijvend gebruik, indien de leegstand 5 lokalen of meer bedraagt, de leegstandsvergoeding te staken. Tevens wordt voorgesteld om bij leegstaande voorzieningen bestemd voor tijdelijk gebruik de leegstandsvergoeding te staken en dergelijke gebouwen af te stoten.

Met betrekking tot deze doelstelling van dit besluit is eveneens van belang dat in het Bekostigingsbesluit ISOVSO/OISOVSO (Stb. 1987, 614) ermee rekening wordt gehouden dat een gedeelte van een gebouw van een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs tevens kan worden gebruikt door een basisschool. Hieraan is toegevoegd dat een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs ook gedeeltelijk kan worden gebruikt door een andere school voor (voortgezet) speciaal onderwijs. In beide gevallen loopt de vergoeding voor de materiële voorzieningen ten behoeve van de instandhouding door. Een overeenkomstige regeling is nu ook in het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO (Stb. 1985, 558) opgenomen. Tevens is in beide bekostigingsbesluiten bij de berekening van de leegstand hiermee rekening gehouden.

Aanpassing medegebruik

Indien de leegstand in een voorziening bestemd voor blijvend gebruik 4 lokalen of minder bedraagt, zal de vergoeding voor uitgaven voor de materiële voorzieningen ten behoeve van de instandhouding worden gekort volgens het programma van eisen, bedoeld in artikel 92 van de WBO onderscheidenlijk artikel 89 van de ISOVSO. Daarbij zal in

programma's van eisen bij de vaststelling van de hoogte van de korting genormeerd rekening worden gehouden met een zekere mate van gebruik van een school voor andere doeleinden.

Deze wijziging houdt verband met een zodanige vereenvoudiging van het bekostigingsstelsel dat minder registratie van gegevens nodig wordt door, genormeerd, een zeker medegebruik te veronderstellen en dat te verdisconteren bij de hoogte van de kortingsbedragen. Hierdoor is registratie van het feitelijk medegebruik niet langer noodzakelijk.

Gelet op het bovenstaande kunnen de bepalingen die verband houden met medegebruik (de huidige artikelen 40, 41, eerste lid, 57 en 61, tweede lid, van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO en de artikelen 48 en 52, tweede lid, van het Bekostigingsbesluit ISOVSO/OISOVSO) vervallen.

De vraag is gerezen of, in situaties waarin gemeenten er niet in slagen om voor een bepaalde school medegebruikers voor één of meer lokalen te vinden, de dan alsnog door de gemeenten aan die lokalen te besteden kosten dienen te worden verwerkt in de zogenaamde overschrijdingsbedragen. Naar aanleiding hiervan wordt er allereerst opgemerkt dat het voor de desbetreffende school niet om substantiële bedragen zal gaan, zodat binnen de begroting die voor die school is opgesteld compensatie moet kunnen worden gevonden. Voorts zij erop gewezen dat de overschrijdingsregeling betrekking heeft op het totaal van de rijksontvangsten van een gemeente en het totaal van de gemeentelijke uitgaven voor de scholen. Binnen dat brede kader zal compensatie voor het eventueel ontbreken van medegebruik in een individueel geval gevonden moeten kunnen worden. Tenslotte wordt er voor wat betreft de overschrijding op gewezen dat de overschrijdingsbedragen steeds na afloop van een periode van vijf jaren worden vastgesteld, zodat overschrijdingen in een bepaald jaar kunnen worden gecompenseerd met onderschrijdingen in een eerder of later jaar. Een en ander wettigt de verwachting dat financiële effecten voor de gemeenten, zo al aanwezig, gering zullen zijn.

Aanpassing gewichten leerlingen

Het onderhavige besluit voorziet voor wat betreft het basisonderwijs in een beperking van het effect van de gewichten van leerlingen op de huisvestingsvoorzieningen, de materiële instandhouding en de andere voorzieningen. Tot nu toe is voor het bepalen van de vergoeding van de materiële instandhouding en van de noodzakelijke huisvestingscapaciteit de formatie die het gevolg was van de werking van de gewichten van de leerlingen in de formatieregeling altijd volledig meegeteld. Met andere woorden: de vergoeding maakt het mogelijk dat onderwijsgevendende die in verband met de bijzondere samenstelling van het leerlingenbestand zijn aangesteld, te allen tijde kunnen beschikken over een eigen lokaal. Dit is niet geheel in overeenstemming met de filosofie die aan de gewichten ten grondslag ligt. Die extra formatie is bedoeld om aan de desbetreffende leerlingen extra zorg en aandacht te kunnen geven, hetgeen zeker niet per definitie noopt tot verkleining van groepen, al is dit aan de andere kant ook weer als middel niet uitgesloten.

In de praktijk echter blijkt dat een groot deel van de extra formatie wordt gebruikt voor verkleining van de groepen («Beleidsadvies formatieregeling en onderwijsvoorrang», Jungbluth, 1989). Dit wil niet zeggen dat ook geen andere, meer gerichte inzet wordt gevolgd, bijvoorbeeld door individuele begeleiding (remedial teachers). Dit laatste gebeurt vooral binnen onderwijsvoorrangsgebieden («De beginfase van het voorrangbeleid in het basisonderwijs», Tesser, 1989). Het is goed mogelijk dat door bijvoorbeeld reservering van een deel van de formatie voor gerichte inzet bij bepaalde vakken of groepen leerlingen de extra

formatie effectiever kan worden besteed. Daarbij zij aangetekend, dat bij dergelijke handelwijzen geen extra lokaalruimte benodigd hoeft te zijn. De desbetreffende meer individuele begeleiding kan dan evenzeer adequaat binnen een van de overige aan de school ter beschikking staande ruimten worden gegeven. Ik wil er geen misverstand over laten bestaan dat over de bovengeschreven complexe problematiek geen absolute, eenduidige uitspraken kunnen worden gedaan. Wel acht ik het van groot belang dat door de schoolteams een goede afweging wordt gemaakt van de verschillende mogelijkheden tot inzet van extra formatie aan de eigen school; de inzet daarvan is immers vrij. De voorgestelde maatregel leidt ertoe dat weliswaar een deel van de extra huisvestingscapaciteit niet meer wordt vergoed doch nog steeds kan, desgewenst, voor klasseverkleining worden gekozen, zij het, gelet op de huisvestingscapaciteit, niet meer in de mate als voorheen.

Aan de voorgestelde beperking van de effecten van de gewichten van leerlingen ligt dus, naast de financiële invalshoek, ook de wens ten grondslag dat de scholen een zo breed mogelijk onderwijskundig instrumentarium benutten om in te spelen op de samenstelling van hun leerlingenbestand.

Advies Onderwijsraad van 3 oktober 1990, nr. O.R. 1/2760P

De Raad wijst de voorgestelde regeling ten aanzien van het beperken van de doorwerking van de gewichten van leerlingen in de huisvestingsvoorzieningen, de materiële instandhouding en de andere voorzieningen af. Hij stelt dat een overtuigende onderwijskundige motivering ontbreekt en acht een onderzoek naar de mate waarin de gewichten van de leerlingen zouden moeten doorwerken naar andere bekostigingscomponenten noodzakelijk.

Naar mijn oordeel ligt aan de voorgestelde maatregel wel degelijk mede een verantwoorde onderwijskundige motivering ten grondslag. Juist doordat tot nu toe de vergoeding erop was gericht om de onderwijsgevenden die in verband met de bijzondere samenstelling van het leerlingenbestand zijn aangesteld een eigen lokaal ter beschikking te stellen, was er mede daardoor onvoldoende aanleiding om te bezien of verkleining van de groepen wel altijd de meest effectieve reactie is. Ik meen dat dit in zijn algemeenheid niet het geval is en in feite is naar mijn mening op dit specifieke punt dan ook meer bekostigd dan noodzakelijk was. Een onderzoek zoals door de Raad is aanbevolen, acht ik niet noodzakelijk omdat ter plaatse, in de verschillende situaties, het best kan worden vastgesteld hoe de feitelijke inrichting van het onderwijs gestalte kan worden gegeven.

De Raad betwijfelt of het voorkomen van leegstand dan wel het realiseren van medegebruik in de praktijk wel haalbaar is voor de gemeenten en de besturen van scholen voor bijzonder onderwijs.

Wat dit betreft wijs ik erop dat de voorstellen zijn gericht op tamelijk omvangrijke leegstand. Juist daarvoor moet, uiteraard met de nodige inspanning, het mogelijk zijn gebruik voor andere doeleinden te vinden (herbestemming voor andere basisscholen of voor ander onderwijs, het in medegebruik geven voor sociaal-culturele doeleinden of het verhuren van de leegstaande gedeelten) dan wel de desbetreffende bouwdelen af te stoten. Ook het genormeerd veronderstellen van een zeker niveau van medegebruik lijkt mij zeker niet irreëel. Het volgen van het voorstel van de Raad tenslotte om de leegstandvergoeding zelf te verlagen lijkt mij ongewenst: de delen van gebouwen waarvoor een leegstandvergoeding wordt genoten moeten op grond van de vergoeding ook in stand kunnen worden gehouden, zij het op een aangepast niveau van bekostiging.

Deregulering

Dit ontwerp-besluit is getoetst aan de Aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en algemene maatregel van bestuur en ontmoet uit dien hoofde geen bezwaar.

Financiële consequenties

De in het onderhavige besluit voorgestelde maatregelen hebben het volgende effect op de rijksuitgaven (bedragen in miljoenen guldens)

Verlagingen:	1991	1992	1993	1994	1995
- Niet vergoeden van de materiële instandhouding en de zgn. andere voorzieningen, indien sprake is van leegstaande noodlokalen of van leegstand voor 5 groepen of meer	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5
- Beperking van het effect van de gewichten van leerlingen in het basisonderwijs op de vergoeding voor de materiële instandhouding en de zgn. andere voorzieningen	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
	19	19	19	19	19

Het vervallen van de bepalingen met betrekking tot aanpassing van de vergoeding bij medegebruik (de artikelen 40, 41, eerste lid, 57 en 61, tweede lid, van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO en de artikelen 48 en 52, tweede lid, van het Bekostigingsbesluit ISOVSO/OISOVSO) leidt niet tot een verhoging van de rijksuitgaven, aangezien eenzelfde bedrag zal zijn gemoeid met de aangekondigde wijziging van de programma's van eisen waarbij genormeerd rekening zal worden gehouden met een zekere mate van leegstand in een schoolgebouw. Deze maatregel met betrekking tot het medegebruik betreft een andere invulling van een reeds bij de begroting over het jaar 1988 aangekondigde maatregel met betrekking tot het medegebruik.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A (artikel 1 van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO)

Met de voorgestelde wijziging wordt beoogd het onderscheid tussen de onderhavige begrippen duidelijker tot uitdrukking te laten komen. Deze wijziging houdt verband met het feit dat de huidige begripsbepalingen elkaar inhoudelijk gedeeltelijk overlappen.

Artikel I, onderdeel B (artikel 17 van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO)

De wijziging van het opschrift houdt verband met het feit dat het onderhavige artikel de criteria bevat ter bepaling van de capaciteit die voor de vergoeding van de stichtingskosten en de materiële kosten als uitgangspunt wordt gehanteerd.

De wijziging van het derde lid onderdeel d, en het vierde lid van artikel 17 hebben te maken met het feit dat het aantal te huisvesten groepen leerlingen slechts kan worden bepaald aan de hand van de berekening zoals opgenomen in bijlage II van dit besluit. Gezien de genormeerde benadering wordt een redactionele aanpassing voorgesteld in die zin dat het woord «werkelijk» wordt geschrapt. Bovendien wordt de tekst door

deze wijziging geharmoniseerd met artikel 16 van het Bekostigingsbesluit ISOVSO/OISOVSO.

In het derde lid van artikel 17 is voorts een basis opgenomen voor een ministeriële regeling waarin wordt bepaald in welke van de in artikel 15, vierde lid, en artikel 16, tweede lid, van de wet bedoelde bijzondere omstandigheden toekenning van een extra formatieplaats leidt tot aanspraken op voorzieningen in de huisvesting. Voorheen waren deze omstandigheden in de bij bijlage II genoemde circulaire opgenomen. Aangezien het beter is om in een algemene maatregel van bestuur niet te verwijzen naar een circulaire is nu een basis voor een ministeriële regeling opgenomen om in een en ander te voorzien.

Artikel I, onderdeel D (artikel 40 van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO)

Het nieuwe artikel 40 is gelijk aan artikel 41, tweede lid, oud, met dien verstande dat het onderhavige artikel redactioneel is aangepast aan de in dit besluit voorgestelde wijzigingen van de artikelen 57 tot en met 61, die in dit artikel van overeenkomstige toepassing zijn verklaard. De redactionele aanpassing houdt in dat naast de reeds genoemde korting op de vergoeding wordt toegevoegd de modaliteit van geen vergoeding.

De artikelen 40 en 41, eerste lid, oud kunnen vervallen vanwege een voorgestelde vereenvoudiging van het bekostigingsstelsel. Voor de toelichting wordt verwezen naar de desbetreffende paragraaf in het algemeen deel van de nota van toelichting.

Artikel I, onderdeel H (artikel 57 (nieuw) van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO)

In het tweede lid wordt het aantal m² leegstand berekend in een voorziening bestemd voor blijvend gebruik die niet meer voor gebruik door het basisonderwijs noodzakelijk is. De uitkomst van de berekening is afhankelijk van het verschil tussen de capaciteit van het gebouw en het aantal te huisvesten groepen leerlingen.

Het derde lid bepaalt dat bij gebruik van een gedeelte van een basisschool door het (voortgezet) speciaal onderwijs dan wel door een andere basisschool dat gebruik meetelt voor de bepaling van het aantal te huisvesten groepen en de omvang van de vergoeding. Dat wil zeggen, het wordt niet gezien als leegstand, gevolgd door medegebruik. Het aantal m² in gebruik bij het basisonderwijs wordt in dat geval, overeenkomstig het tweede lid, per groep verhoogd met 105m².

Artikel I, onderdeel I (artikel 58 van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO)

In het nieuwe artikel 58 is geregeld dat ten aanzien van voorzieningen bestemd voor blijvend gebruik de vergoeding voor de materiële instandhouding vervalt, als deze gebouwen niet meer nodig zijn voor het basisonderwijs, het speciaal onderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs, indien het aantal m² dat niet voor gebruik door het basisonderwijs noodzakelijk is, in deze gebouwen meer bedraagt dan 525. Dit betekent 5 of meer lokalen. Bij de berekening van de leegstand wordt uitgegaan van de peildatum van 16 januari. De vergoeding vervalt met ingang van 1 augustus daaropvolgend.

Artikel I, onderdeel J (artikel 59 van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO)

Bij de berekening van het aantal m² leegstand in een voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik, wordt op eenzelfde wijze te werk gegaan als in artikel I, onderdeel H (artikel 57).

Daarenboven is bij aanvullende voorzieningen toegevoegd dat vermenigvuldiging plaatsvindt met 80m² in plaats van 105m². Deze toevoeging is conform tabel 2 van artikel 17 van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO en de huidige praktijk.

De werking van dit artikel is veranderd door het vervallen van de zogenaamde meerderheidsregel (artikel 60 oud). Deze hield in dat voor het geval dat een gebouw van een school uit meer dan één bouwaard bestond, ter berekening van de korting op de vergoeding voor de materiële voorzieningen ten behoeve van de instandhouding werd uitgegaan van een bouwaard van het grootste gedeelte van het gebouw. Onder de nieuwe regeling worden aangebouwde noodlokalen gezien als een aparte tijdelijke voorziening in de huisvesting.

Artikel I, onderdeel K (artikel 60 van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO)

Het onderhavige artikel bepaalt dat geen leegstandvergoeding wordt verstrekt bij leegstaande voorzieningen in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik. Voor de berekeningswijze van de leegstand kan worden volstaan met een verwijzing naar de toelichting van artikel I, onderdeel I (artikel 58).

Artikel I, onderdeel M (artikel 61 van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO)

In het onderhavige artikel is geregeld dat, indien er sprake is van leegstand binnen een permanent gebouw, voorzover deze minder dan 525 m² bedraagt, de leegstand wordt gekort volgens het programma van eisen.

Bij de korting van de leegstand wordt uitgegaan van de peildatum van 16 januari. De korting vindt plaats met ingang van 1 augustus daaropvolgend.

Artikel I, onderdeel N (bijlage II van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO)

In bijlage II is voor de bepaling van het aantal formatieplaatsen aan de hand waarvan het aantal te huisvesten groepen wordt vastgesteld een formule opgenomen. Deze houdt een wijziging in ten opzichte van de voorgaande regeling voor wat betreft het meerekenen van de gewichten die aan leerlingen in het basisonderwijs worden toegekend. Geregeld is dat de formatie in verband met het extra gewicht wegens de samenstelling van het leerlingenbestand nog slechts voor de helft in aanmerking wordt genomen. Voorts worden de overgangsboventalligen niet meer genoemd. Dit houdt verband met het feit dat er vanaf 1 augustus 1990 geen overgangsboventalligen meer zijn.

Artikel II, onderdeel A (artikel 1 van het Bekostigingsbesluit ISOVSO/OISOVSO)

In het Bekostigingsbesluit ISOVSO/OISOVSO werd in artikel 50 oud gesproken van een aanvullende voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik en van een zelfstandige voorziening in de huisvesting bestemd voor tijdelijk gebruik zonder dat in de begripsbepaling van het onderhavige besluit was aangegeven wat hieronder moest worden verstaan. Thans wordt deze omissie ongedaan gemaakt en worden de begripsbepalingen overeenkomstig het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO ingevoegd.

Artikel II, onderdeel C (artikel 33 van het Bekostigingsbesluit ISOVSO/OISOVSO)

In het onderhavige artikel zijn dezelfde wijzigingen aangebracht als in artikel I, onderdeel D (artikel 40 van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO). Er kan derhalve worden verwezen naar de toelichting bij het laatstgenoemde artikel.

Artikel II, onderdeel F (artikel 48 (nieuw) van het Bekostigingsbesluit ISOVSO/OISOVSO)

Voor de toelichting van het tweede lid wordt verwezen naar artikel I, onderdeel H (artikel 57).

Het derde lid bepaalt dat bij gebruik van een gedeelte van een school voor het (voortgezet) speciaal onderwijs door een andere school voor (voortgezet) speciaal onderwijs dan wel door een basisschool dat gebruik meetelt voor de bepaling van het aantal te huisvesten groepen en de omvang van de vergoeding. Dat wil zeggen, het wordt niet gezien als leegstand, gevolgd door medegebruik. Het aantal m² in gebruik bij het (voortgezet) speciaal onderwijs wordt in dat geval per groep, overeenkomstig het tweede lid onderdeel b verhoogd.

Artikel II, onderdeel G (artikel 49 van het Bekostigingsbesluit ISOVSO/OISOVSO)

Voor de toelichting wordt verwezen naar artikel I, onderdeel I (artikel 58 van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO), met dien verstande dat de berekening van de vloeroppervlakte in m² van de overbodig geworden onderwijsruimten wordt gerelateerd aan het aantal m² voor de te onderscheiden schoolsoorten in het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Artikel II, onderdeel H (artikel 50 van het Bekostigingsbesluit ISOVSO/OISOVSO)

Bij de berekening van leegstaande onderwijsruimten, uitgedrukt in aantal m², in tijdelijke gebouwen, die niet meer nodig zijn voor het speciaal onderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs of het basisonderwijs, wordt op eenzelfde wijze te werk gegaan als bij de berekening van de leegstand in permanente gebouwen. Er kan derhalve worden volstaan met een verwijzing naar de toelichting bij de berekening van de leegstand in permanente gebouwen.

Artikel II, onderdeel I (artikel 51 van het Bekostigingsbesluit ISOVSO/OISOVSO)

Voor de toelichting wordt verwezen naar artikel I, onderdeel K (artikel 60 van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO).

Artikel II, onderdeel K (artikel 52 van het Bekostigingsbesluit ISOVSO/OISOVSO)

Voor de toelichting betreffende de korting op de vergoeding voor de materiële voorzieningen ten behoeve van de instandhouding van de voorziening in de huisvesting bestemd voor blijvend gebruik wordt verwezen naar artikel I, onderdeel M (artikel 61 van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO), met dien verstande dat de korting voor de te onderscheiden schoolsoorten in het (voortgezet) speciaal onderwijs, met een voor die schoolsoorten verschillend aantal m² wordt berekend.

Artikel III (artikel 16, tweede lid van het Huisvestingsbesluit WBO)

In artikel 16, tweede lid, van het Huisvestingsbesluit WBO zijn dezelfde wijzigingen aangebracht als in bijlage II bij het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO. Voor de toelichting wordt verwezen naar artikel I, onderdeel N (bijlage II van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO).

Artikel IV

Voor de periode vanaf de datum van inwerkingtreding van dit besluit tot 1 augustus 1991 gelden de nieuwe maatregelen met betrekking tot het staken van de vergoeding dan wel korting bij leegstand eveneens. De peildatum daarvoor is 16 januari 1990. Dit artikel treft daarvoor een voorziening. Dit is nodig omdat de artikelen 58, 60 en 61 van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO en de artikelen 49, 51 en 52 van het Bekostigingsbesluit ISOVSO/OISOVSO uitgaan van wijziging van de vergoeding met ingang van 1 augustus.

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
J. Wallage